

УДК 351:338

ОРГАНІЗАЦІЙНО-ЕКОНОМІЧНИЙ МЕХАНІЗМ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ РОЗВИТКУ АГРАРНОГО ВИРОБНИЦТВА

О.М. Галицький, І.С. Найда, В.І. Возіян
Одеський державний аграрний університет, м. Одеса

Анотація. Досліджено питання державного регулювання розвитку аграрного виробництва. Визначено інструменти організаційно-економічного механізму державного регулювання. Обґрунтовано пріоритетні напрями досягнення стратегічних цілей держави у організаційно-економічному забезпеченні розвитку аграрного виробництва. Проведений аналіз обсягів та напрямів основних програм фінансово-кредитної державної підтримки аграрного виробництва та їх фактичне виконання. Визначено недоліки організаційно-економічного забезпечення державного регулювання розвитку аграрного виробництва в Україні.

Ключові слова: державне регулювання, аграрне виробництво, організаційно-економічний механізм, стратегічні цілі, розвиток.

Вступ. Аграрне виробництво в Україні є одним з головних ланок всього національного господарства, яке має значні ресурси для підвищення ефективності соціально-економічного розвитку країни, формування її потужного економічного потенціалу та забезпечення продовольчої безпеки загалом. Сучасний стан економічного середовища України потребує створення умов необхідних для забезпечення ефективного функціонування державного регулювання аграрного виробництва. Тому удосконалення організаційно-економічного механізму забезпечення державного регулювання аграрного виробництва має бути пріоритетним завданням агропромислової політики України.

Проблему державного регулювання розвитку аграрного виробництва без перебільшення можна віднести до пріоритетних в теорії та практики економічної діяльності держави. Кризовий стан аграрного сектору вимагає переосмислення ролі держави у цій сфері та пошуку шляхів виходу із ситуації, що склалася. Адже всупереч науковим розробкам щодо раціональних обсягів державного регулювання економіки на практиці спостерігається тенденція зростання одержавленості аграрного сектору в цілому, і зокрема, посилення державного регулювання. Спостерігаються тенденції хвилеподібності процесу державного регулювання аграрного виробництва.

Аналіз останніх досліджень. Особливості державного регулювання аграрного сектора відображено в працях таких вчених, як І. Гришова [1], М. Дем'яненко [2], О. Дяченко [3], С. Стоянова-Коваль [4], В. Аріков, С. Майстро, О. Митяй [5], О. Наумов [6], В. Андрійчук, П. Саблук, В. Шиян, В. Юрчишин та ін.

Механізми і форми державного регулювання аграрного сектора узагальнено в наукових дослідженнях Б. Гунського, С. Кваші, М. Клименюка, Л. Мельника, В. Радченка, М. Сахацького, Р. Слав'юка, М. Янківа та ін.

Метою статті є оцінка сучасного стану державного регулювання та підтримки аграрного виробництва, визначення недоліків та основних напрямків їх усунення.

Результати досліджень. Необхідність організаційно-економічного механізму державного регулювання аграрного виробництва зумовлена не тільки специфікою галузі, а й рядом особливостей, які притаманні вітчизняному агропромисловому виробництву. Серед них, зокрема такі: зниження закупівельної спроможності населення, що обмежує можливості підняття цін на сільськогосподарську продукцію; відставання аграрного виробництва України від розвинутих країн за рівнем науково-технічного прогресу, передових технологій; потреба в інвестиціях для підтримки родючості ґрунтів; низький рівень розвитку інфраструктури сільської місцевості; розрив сталих економічних і технологічних зв'язків між різними сферами аграрного виробництва.

Організаційно-економічний механізм державного регулювання сільськогосподарського виробництва в Україні охоплює бюджетне фінансування програм і заходів, які спрямовуються на розвиток галузі, пільговий режим оподаткування, часткову компенсацію відсоткових ставок за користування кредитами банків. Списання безнадійної заборгованості перед бюджетом. Бюджетні фінансові ресурси необхідні для підтримки процесу розширеного відтворення в аграрному виробництві; для стримування інфляційних процесів і захисту інтересів споживачів сільськогосподарської продукції. Основні засади організаційно-економічного державного регулювання визначені в Законах України «Про державну підтримку сільського господарства України».

Щодо аграрного виробництва, як показує аналіз досліджуваної літератури, використовуються наступні інструменти організаційно-економічного механізму державного регулювання: податкова політика, що здійснюється шляхом призначення диференціальної ставки податків, введення податкових пільг, звільнення від податків тощо; грошово-кредитна політика, за допомогою якої уряд впливає на грошовий обіг; заходи щодо пільгового та пріоритетного кредитування інвестиційних проектів, пільговому страхуванню врожаїв певних сільськогосподарських культур; бюджетна політика – розподіл коштів бюджету за різним напрямками. Держава здійснює субсидування відсоткових ставок за кредитами для суб'єктів аграрного виробництва, формування регіональних і державних продовольчих фондів, лізинг тощо; цінова політика в цілому здійснюється шляхом регулювання цін, встановлення граничних цін на деякі суспільно значимі товари, граничних рівнів рентабельності для виробників-монополістів і критеріїв, що визначають величину цін; планування, якому належить особливе місце в фінансово-кредитному механізмі державного регулювання аграрного виробництва [7].

Головна мета організаційно-економічних відносин між державою та суб'єктами аграрного виробництва полягає у розподілі та перерозподілі бюджетних коштів для фінансової підтримки аграрного сектору національної економіки України. Тому організаційно-економічний механізм є важливою складовою системи державного регулювання аграрного виробництва і розглядається як сукупність нормативних, фінансових та організаційних заходів держави для впливу на його розвиток. Проте воно перебуває у стані постійного реформування, оскільки не вироблено адекватної політики державного регулювання, а відсутність чітких цілей не сприяє ефективності розроблюваних заходів. Чинна правова та фінансова база організаційно-економічного механізму державного регулювання розвитку аграрного виробництва все ще не забезпечує належного стимулювання виконання завдань аграрної політики [8].

Стратегічною ціллю ефективного функціонування організаційно-економічного механізму державного регулювання аграрного виробництва в Україні є досягнення сукупності цілей щодо виробництва основних видів та якості продукції, забезпечення прибутковості виробництва на рівні розширеного відтворення, зростання продуктивності праці. Розвитку форм господарювання і підприємництва, забезпечення конкурентоспроможності продукції на внутрішньому та зовнішньому ринках, досягнення фінансової стабільності галузі, продовольчої безпеки держави і підвищення соціальних стандартів життя в сільській місцевості, подолання бідності та безробіття [9].

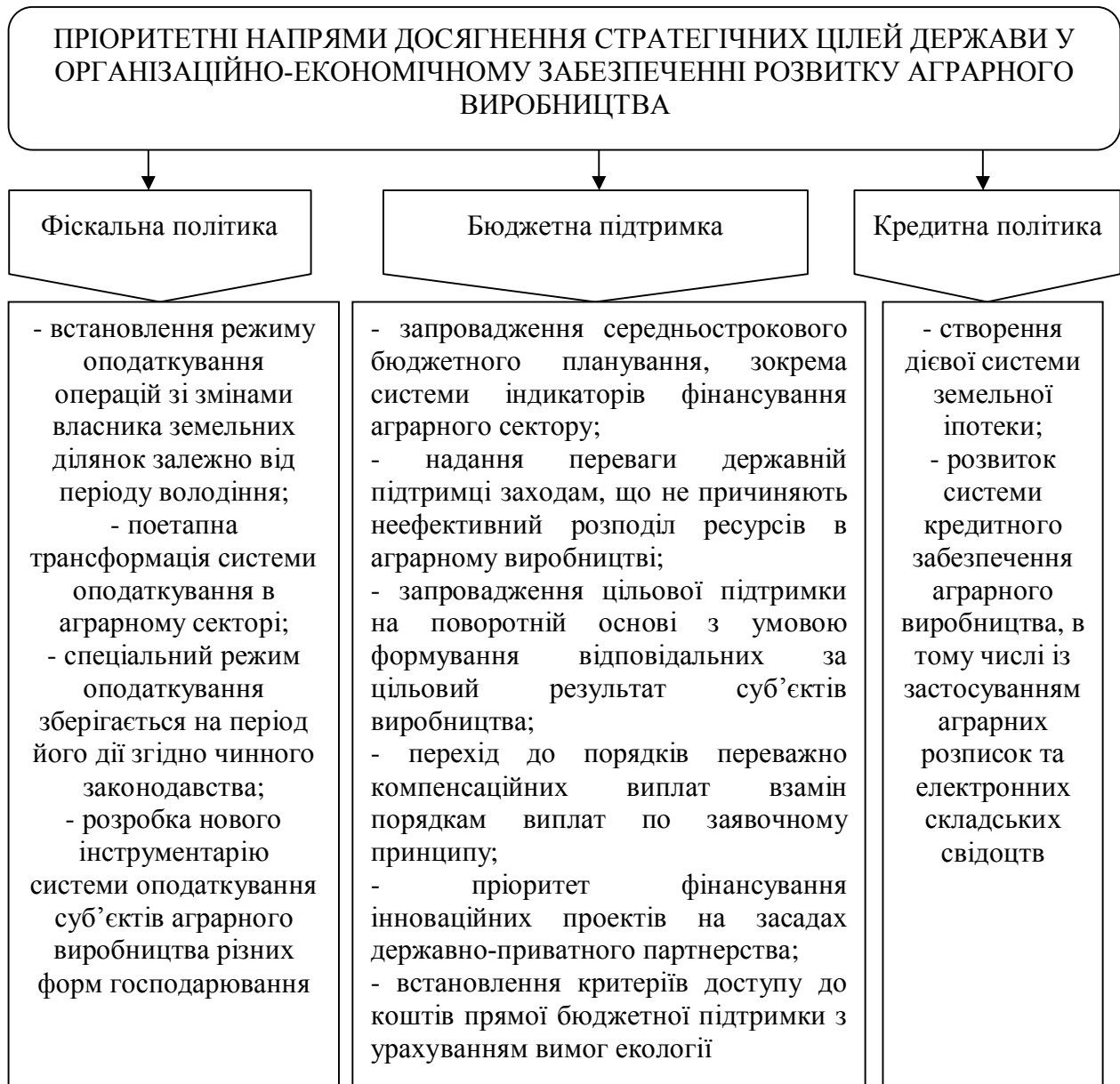
Згідно Проекту «Стратегії розвитку аграрного сектору економіки України на період до 2020 року» [10] пропонується ряд дієвих пріоритетних напрямів досягнення стратегічних цілей держави у сфері організаційно-економічного забезпечення регулювання аграрного виробництва (рис. 1).

Так, у фіскальній політиці необхідно створити прозорі інструменти системи оподаткування аграрного виробництва залежно від його економічних особливостей та соціальної ролі; бюджетна підтримка має забезпечити стабільність системи державної підтримки аграрного виробництва; метою кредитної політики є подальший розвиток фінансово-кредитних відносин з приводу земельної іпотеки, спрощення процедури залучення кредитних ресурсів тощо.

Загалом організаційно-економічний механізм державного регулювання аграрного виробництва наслідують різновекторні тенденції, ефекти, навколо яких консолідується інтереси суб'єктів відповідного механізму. Сформувалася система мотивів, які позначили стратегічну роль аграрного виробництва серед інших галузей економіки, хоча держава на відміну від бізнесу, поки що в регулятивно-підтримувальному плані не долучається системно до процесу розбудови сталого аграрного комплексу. Проте він змінюється надзвичайно динамічно і з поміж інших галузей, мабуть, найбільш ефективний.

Розглядаючи місце і тенденції розвитку аграрного виробництва, зазначимо, що в історичному ракурсі періоду незалежності України були різні

результати, але останні 8-10 років аграрне виробництво демонструє макроекономічну стабільність.

Рис. 1. Пріоритетні напрями досягнення стратегічних цілей держави у організаційно-економічному забезпеченні розвитку аграрного виробництва на період до 2020 року

Джерело: сформовано на основі [10]

Таким чином, в загальноекономічному аспекті розвиток аграрного виробництва наслідують траєкторію зростання і з-поміж інших галузей завжди мав, має й матиме перспективу. Це об'єктивна реальність, зумовлена національними традиціями, природно-економічними можливостями та інтересами.

Аграрне виробництво є пріоритетною галуззю української економіки і, в найближчий період, стратегія виходу на ринок ЄС матиме суттєве значення для перспективного розвитку. Адже ЄС є величезним ринком збуту. При цьому інтеграція в такий ринок має як переваги, так і недоліки. Одним з

найскладніших, в цьому контексті, є питання адаптації вітчизняного сектора економіки до умов та вимог Європейського союзу [11].

В умовах кризи, що склалася в Україні, сільське господарство набуває особливого значення, оскільки воно має здатність до самовідтворення ресурсів і виробництва в цілому, що може стати ключовим елементом стабілізації галузі та національної економіки в цілому. Розвиток сільського господарства України в сучасних умовах має ряд проблем і недоліків та, на жаль, не відповідає рівню організації виробництва в провідних країнах світу.

На даний час обґрунтування концепції та стратегічних напрямів розвитку організаційно-економічного забезпечення державної підтримки аграрного виробництва в Україні орієнтоване на досвід розвинених країн. Так, цінова підтримка сільськогосподарського виробництва в ЄС складає до 91% від всієї суми бюджетного фінансування, в США – 48%, Канаді – 53%. На заході істотна частка доходу фермера формується за рахунок державних фінансових ресурсів: в країнах Європейської спільноти – 35%, Фінляндії – 72%, Японії – 72% в США – 27-40%. Державна фінансово-кредитна підтримка аграрного сектору у країнах ЄС в 2014 році склала від 175 до 1343 євро на 1 га с/г угідь, зокрема у Нідерландах – 500 євро/га, Бельгія – 508 євро/га, Польщі – 345 євро/га, Німеччині – 396 євро/га. Фінансова підтримка сільського господарства в Україні (переважно непряма – за рахунок спеціальних режимів) ледь сягає до 40 євро на гектар.

За дослідженнями відділу податково-бюджетної політики ННЦ «Інститут аграрної економіки» державна підтримка аграрного виробництва в Україні здійснюється через бюджетні асигнування, а також спеціальні режими та механізми оподаткування. Обсяги та напрями основних програм фінансово-кредитної державної підтримки аграрного виробництва та їх фактичне виконання представлені у табл. 1.

Рівень підтримки аграрного виробництва, насамперед, характеризує частка бюджетного фінансування в загальнодержавних видатках. Починаючи з 2009 р., коли частка видатків на аграрну сферу (загальні видатки по МАПіП) складала 2,6% вона постійно знижувалась – до 1,78% у 2013 р. та 0,35% у 2016 р. Аналіз цих тенденцій свідчить, що наявна спадна тенденція обсягів прямого бюджетного фінансування і відбувається фактично призупинення фінансування аграрного виробництва з 2014 року. Окрім того, фактичне виконання програм у 2016 році склало 85% загалом по галузі і 60% по фінансуванню аграрного виробництва [12].

В 2017 рік реалізовувалась державну програма «Фінансова підтримка заходів в агропромисловому комплексі» – 4 млрд грн на пряму дотацію (тваринництво, виробництву молока, садівництво, виноградарство, овочівництво, ягідництво тощо) для розвитку сільськогосподарських товаровиробників і стимулювання виробництва сільськогосподарської продукції. Важливо відзначити, що всі ці товарні позиції не мають значної частки експорту. Більше того, це найбільш трудомісткі сфери виробництва в

АПК, вони дають найбільшу кількість робочих місць та забезпечують зайнятість населення.

Таблиця 1

**Бюджетна підтримка аграрного виробництва в Україні за 2013-2016 рр.,
млн грн.**

Показники	Роки							
	2013		2014		2015		2016	
	План	Факт	План	Факт	План	Факт	План	Факт
<i>Видатки Міністерства аграрної політики та продовольства</i>	9062,96	7193,35	6606,98	5501,31	2605,55	2133,73	2382,11	2017,10
% у загальних	2,09	1,78	1,43	1,28	0,43	0,37	0,35	0,26
Загальний фонд	4665,26	4175,43	3428,63	3359,15	1884,16	1621,89	1615,35	1469,25
% у загальних	51,48	58,05	51,89	61,06	72,31	76,01	67,81	68,16
<i>Видатки апарату</i>	4761,35	3613,34	3322,70	2636,82	885,78	525,57	659,69	467,48
% у загальних	52,54	50,23	50,29	47,93	34,00	24,63	27,69	19,56
Загальний фонд	1760,59	1668,89	1498,03	1486,35	674,60	449,62	509,70	426,37
% у загальних	36,98	46,19	45,08	56,37	76,16	85,55	77,26	78,62
<i>Структура видатків</i>	100	100	100	100	100	100	100	100
На підтримку сільського господарства	49,17	37,03	33,4	20,13	75,77	70,68	70,22	64,68
- підтримка виробництва	38,15	22,60	29,89	15,74	62,66	63,02	53,06	54,12
- підтримка Аграрного фонду	11,02	14,43	3,51	4,39	13,11	7,66	17,16	10,45
- соціальні програми	0,49	0,50	0,14	0,17	0,64	1,08	-	-
- інші	50,34	62,47	66,46	79,70	23,59	28,24	29,78	31,17
<i>Кредитування</i>	7236,74	7236,74	1331,72	20,5	1429,42	38,14	1419,64	1026,54
Кредити фермерам	27,90	27,90	27,90	15,87	25,60	25,60	15,82	16,24
Фінансовий лізинг	8,84	8,84	3,82	-	3,82	-	3,82	-
Аграрний фонд	7200,0	7200,00	1400,00	4,63	1400,00	12,54	1400,00	26,84

Джерело: розраховано за даними Державного казначейства України

Передбачається, що розроблений механізм працюватиме в «автоматичному режимі», що, безумовно, дуже важливо. Він дозволить отримувати пряму бюджетну підтримку кожному товаровиробнику вказаної продукції на наступний календарний місяць після подання податкової декларації із зазначенням фактично сплачених сум ПДВ до бюджету. Після цього, без перевірки податкової, буде проводитися автоматичне перерахування сум бюджетної підтримки за фактично сплаченими сумами ПДВ до бюджету за

реалізації даної продукції. Дану програму розробили, з метою виконання вимог кредитора України МВФ, який протягом трьох останніх років вимагав відмінити спеціальні режими ПДВ в агропромисловому комплексі. Окрім 4 млрд. грн. за вказаною програмою, Міністерству аграрної політики і продовольства України виділено ще близько 2–2,3 мільярда гривень, включно з коштами на велику рогату худобу (500 мільйонів гривень), надання підтримки в отриманні фінансування у банківській системі та створення Фонду гарантування кредитів (300 й 700 мільйонів гривень відповідно), на підтримку вітчизняного сільгоспмашинобудування (500 мільйонів гривень). У сфері рослинництва, переробки олійних культур збережено режим повернення ПДВ за експорту, що складатиме близько 28–30 мільярдів гривень на 2017 рік [13].

Організаційно-економічний механізм розвитку аграрного виробництва потребує постійного поліпшення інструментів державного регулювання, що зумовлюється сукупністю довгострокових економічних, політичних, соціальних, екологічних цілей. Лише постійно вдосконалюючи механізм фінансово-кредитного забезпечення розвитку аграрного виробництва, керуючись перспективами на майбутнє, можна досягти поставлених цілей щодо національної продовольчої безпеки, формування сучасного та необхідного ринку сировини для промисловості, підвищити експортний потенціал, створити необхідні умови для життєдіяльності сільського соціуму. Складність ситуації полягає в тому, що розв'язанню цієї проблеми перешкоджає: недостатня системність гармонізації організаційної та економічної компоненти аграрної реформи; незавершеність науково-теоретичних обґрунтувань аграрної реформи в країні.

Недосконалість організаційно-економічного механізму державного регулювання розвитку аграрного виробництва в Україні, незважаючи на позитивні загальноекономічні показники його розвитку, підтверджена ефектами недостатності уваги до таких проблем як:

1) системний дефіцит і недоступність фінансових ресурсів для виробників, які займаються суто сільським господарством, не вбудовані у інтегровані структури;

2) сприяння безконтрольній надконцентрації ресурсів у агрохолдингових формуваннях без прив'язки їх до проблем села;

3) тактичне, а не стратегічне наслідування мотиваціям зовнішнього ринку;

4) нерегульованість міжгалузевих відносин разом із диспаритетом цін;

5) сприяння екстенсивному виробництву з переважанням низько затратних культур;

6) не приділення належної уваги ситуації з низьким рівнем якості продукції, тому головна конкурентна перевага експортних культур – це їхня дешевизна;

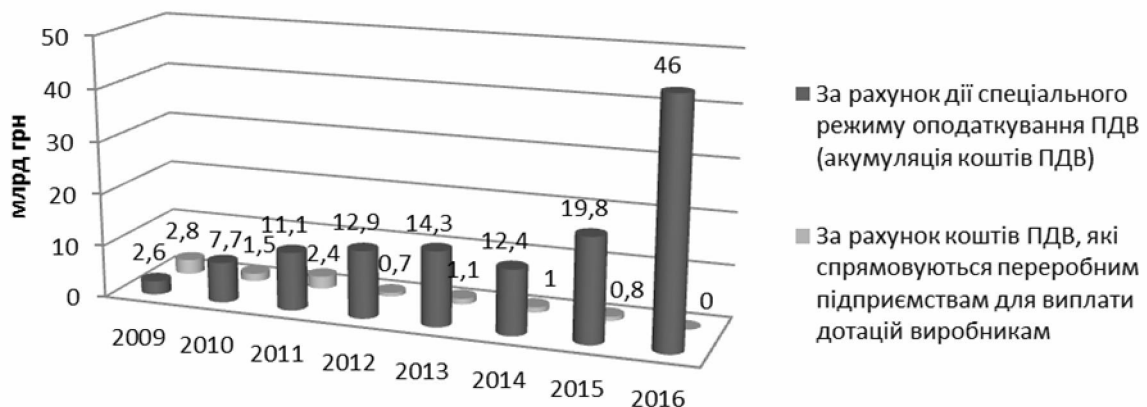
7) відсутність функціональної, доступної для малого та середнього бізнесу збутової інфраструктури аграрного ринку, що призводить до значної втрати доходів [14].

Ефективний організаційно-економічний механізм державного регулювання аграрного виробництва це не лише динамічне зростання дохідності, головне – добробут пересічного працівника (зайнятого), а у цьому плані проблеми чималі, бо наприклад, чисельність зайнятих нестабільна, знижується по роках. Так, порівняно з початком кардинальних трансформацій (2000 р.), число зайнятих у 2014 р. (один із найуспішніших років у загальнофінансовому плані) знизилося приблизно на 1,2 млн осіб. Це означає – значна частина сільського населення позбавлена засобів для існування й не факт, що вони набули оплачуваної зайнятості. Середньомісячна заробітна плата значно зросла, але ще не досягла середнього рівня по економіці України. Аграрні роботодавці звикли платити менше, враховують сезонність і таким чином підтримують відносну конкурентоспроможність продукції.

В держави з цього приводу, наприклад, відсутня будь-яка агросоціальна політика, хоча продуктивність праці зростає. Відсутність гарантій високодохідної зайнятості для селянина, а також продуманої державної аграрної політики з цього приводу, знову ж таки, підтверджується ще більшою прив'язкою галузі до експортної моделі розвитку, та й зовнішньоцінова ситуація сприяє цьому.

Реформування аграрного сектору не дало очікуваних результатів, не спричинило істотного зростання обсягів та ефективності аграрного виробництва, розумного використання його земельних ресурсів. Отже проблеми, накопичені протягом багатьох років переважають над досягненнями в розвитку аграрного виробництва. все це потребує істотних змін у фінансово-кредитному механізмі державного регулювання розвитку аграрного виробництва.

Дослідженнями встановлено, що за період 2009-2016 років сумарний обсяг непрямой державної підтримки суб'єктам аграрного виробництва за рахунок дії спеціальних режимів оподаткування зріс більш ніж у 8 разів та склав у 2016 році майже 46 млрд. гривень (рис. 2).

Рис. 2. Динаміка обсягу непрямой державної підтримки аграрного виробництва за рахунок спеціального режиму оподаткування у 2009-2016 рр.

Джерело: побудовано авторами на основі даних Державної служби статистики України

Загальний обсяг такої підтримки наданий аграрним виробникам за період 2009-2016 років склав 137,1 млрд. грн. [12].

Поряд з цим, Кабінет Міністрів України ще в квітні 2015 року, в рамках формування Основних напрямів бюджетної політики на 2016 рік, запропонував перевести аграріїв з 2016 року на загальну систему оподаткування. Якщо податкова пільга у вигляді спрощеної системи сплати єдиного податку 4 групи продовжилася і на 2016 рік, то спецрежим ПДВ – скасований.

Ми вважаємо, що в умовах відсутності прямої бюджетної підтримки аграрного виробництва спецрежим оподаткування залишався єдиним ефективним інструментом державної допомоги. Скасування зазначеного виду підтримки в Україні є неприйнятним та може призвести до зниження конкурентоспроможності аграрного виробництва, втрати обігових коштів підприємств та необхідності залучення кредитних коштів для покриття понесених втрат, що призведе до збільшення собівартості продукції, розорення багатьох сільськогосподарських підприємств.

Висновки та перспективи подальших досліджень. Отже, для того, щоб аграрне виробництво розвивалося більш ефективніше та підвищувався рівень його конкурентоспроможності передусім необхідно налагодити організаційно-економічний механізм державної підтримки аграрного виробництва, забезпечити збільшення обсягів державної підтримки у стратегічно важливих напрямках, відповідно до принципів ринкової економіки та підходів до державного заохочення виробництва аграрної продукції в інших державах. Врегулювання вимагає також і система прямого державного фінансування аграрного виробництва, дотації та відшкодування з державного бюджету варто сплачувати передусім ефективно виробникам сільськогосподарської продукції, а головну частину коштів варто направляти на фінансову підтримку програм, які спроможні забезпечувати стабільний розвиток аграрного виробництва.

Література

1. Гришова І. Ю., Митяй О.В. Пріоритетні напрями реструктуризації як метод підвищення конкурентоспроможності аграрних підприємств. *Економічний простір: збірник наукових праць*. Дніпропетровськ: ПДАБА, 2015. №100. С. 125-136.
2. Дем'яненко М. Я. Державна політика фінансової підтримки розвитку аграрного сектору АПК: монографія / М.Я. Дем'яненко, П.Т. Саблук, В.М. Скупий; за ред. М. Я. Дем'яненка. Київ: ННЦ ІАЕ, 2011. 372 с.
3. Дяченко О.П., Гришова І.Ю. Дієвість механізмів державного управління в сфері протидії тіньовій економіці в Україні. *Право та державне управління*. 2016. №3. С. 183-189
4. Стоянова-Коваль С.С. Науково-методичні підходи до оцінки інвестиційної діяльності в агропродовольчій сфері України. *Вісник Сумського національного аграрного університету серія «Економіка та менеджмент»*. №12 (66). 2015. С. 34-38.
5. Митяй О.В., Галицький О.М., Николіук О.В. Державне регулювання розвитку агроформувань в Україні. *Вісник Сумського національного аграрного*

університету. Серія : Економіка і менеджмент. 2017. Вип. 4. С. 20-25. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vsna_ekon_2017_4_5 (дата звернення: 20.09.2018).

6. Наумов О.Б., Наумова Л.М. Стратегічні вектори державного регулювання агропромислового виробництва: інструменти та методи консолідації ресурсів розвитку. *Наукові записки Інституту законодавства Верховної Ради України*. 2017. № 4. С. 93-100.

7. Про основні засади державної аграрної політики на період до 2015 р.^ Закон України від 18 жовтня 2005 р. № 2982-IV / Верховна Рада України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi> (дата звернення: 26.09.2018).

8. Ніколюк О.В. Удосконалення державного регулювання соціально-економічного захисту агробізнесу України. *Вісник Сумського національного аграрного університету серія «Економіка та менеджмент»*. №12 (66). 2015 С. 124-130.

9. Загурський О.М. Інституціональне забезпечення державної підтримки аграрного сектору України. *Фінанси України*. 2012. № 8. С. 122-129.

10. Про схвалення Стратегії розвитку аграрного сектору економіки на період до 2020 року: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 17 жовтня 2013 р. № 806-р URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/806-2013-p>. (дата звернення: 26.09.2018).

11. Кобута І.В. Аграрна політика підтримки сільського господарства – нові виклики в зв'язку із вступом України до СОТ. URL: [www.http://magazine.faaf.org.ua](http://magazine.faaf.org.ua) (дата звернення: 20.09.2018).

12. Офіційний сайт Державної служби статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua> (дата звернення: 22.09.2018).

13. Про державну підтримку сільського господарства України: Закон України від 01 січня 2017 р. № 1877-15 / Верховна Рада України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi> (дата звернення: 22.09.2018).

14. Коденська М.Ю. Державна підтримка розвитку аграрного сектору економіки. *Економіка АПК*. 2013. № 6. С. 14-21.

АННОТАЦІЯ

А.Н. Галицкий, І.С. Найда, В.И. Возиян. Организационно-экономический механизм государственного регулирования развития аграрного производства

Исследован вопрос государственного регулирования развития аграрного производства. Определены инструменты организационно-экономического механизма государственного регулирования. Обоснованы приоритетные направления достижения стратегических целей государства в организационно-экономическом обеспечении развития аграрного производства. Проведен анализ объемов и направлений основных программ финансово-кредитной государственной поддержки аграрного производства и их фактическое выполнение. Определены недостатки организационно-экономического обеспечения государственного регулирования развития аграрного производства в Украине.

Ключевые слова: государственное регулирование, аграрное производство, организационно-экономический механизм, стратегические цели, развитие.

SUMMARY

A.N. Halytskyi, I.S. Naida, V.I. Wozien *Organizational and economic mechanism of government regulation of agricultural production development*

The question of state regulation of the development of agricultural production is investigated. The tools of the organizational and economic mechanism of state regulation are defined. The priority directions of achieving the strategic goals of the state in the organizational and economic support for the development of agricultural production are substantiated. The analysis of the volumes and directions of the main programs of financial and credit state support of agricultural production and their actual implementation. The shortcomings of the organizational and economic support of state regulation of the development of agricultural production in Ukraine are identified.

Keywords: State regulation, agricultural production, organizational and economic mechanism, strategic goals, development.

УДК 351:338.482

РЕГІОНАЛЬНА ТУРИСТИЧНА ДЕСТИНАЦІЯ В СИСТЕМІ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ЯК ОСНОВА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ РЕГІОНУ

Н.А. Добрянська, О.О. Новіцька

Одеський національний політехнічний університет, м.Одеса

Н.С. Згадова

Одеська державна академія технічного регулювання та якості, м.Одеса

Анотація. *Визначено сутність понять «публічне управління» «дестинація» та «регіональна туристична дестинація». Обґрунтовано основні принципи публічно-управлінської діяльності у туристично-рекреаційній сфері. Виявлено наявність декількох концептуальних векторів реформування публічного управління у даній сфері. Досліджено основні проблеми неефективного функціонування туристично – рекреаційного комплексу Одеської області. Визначено пріоритетні напрями формування конкурентних переваг регіональної туристичної дестинації.*

Ключові слова: публічне управління; регіональна туристична дестинація.

Вступ. Україна посідає одне з провідних місць за рівнем забезпеченості цінними природними лікувальними та історико-культурними ресурсами на Європейському континенті, який щорічно відвідує 51 % усіх туристів на планеті, що створює об'єктивні передумови для сталого розвитку економіки